

Sleutelrol voor bibliotheken bij grote maatschappelijke opgaven

Bibliotheekconvenant: focus op geletterdheid, digitale inclusie en persoonlijke ontwikkeling

De afgelopen dagen bekrachtigden vertegenwoordigers van de drie overheidslagen (Rijk, provincies en gemeenten) en van de Nederlandse openbare bibliotheken het Bibliotheekconvenant 2020-2023. De betrokken partijen benadrukken met het convenant het belang van een volwaardige lokale bibliotheekvoorziening. Dit is een voorwaarde om een bijdrage te kunnen leveren aan de drie grote maatschappelijke opgaven waar ze zich de komende jaren op gaan focussen: het bestrijden van laaggeletterdheid, het bevorderen van digitale inclusie en het stimuleren van persoonlijke ontwikkeling.

Minister Van Engelshoven van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap benadrukt de belangrijke maatschappelijke rol van de bibliotheek in de samenleving: *"Tijdens de Kinderboekenweek komen kinderen en hun ouders overal in Nederland weer in aanraking met de magie van boeken. Als we boeken lezen, ontdekken we nieuwe werelden, mensen en ideeën. Pas als je kunt lezen, kun je volwaardig meedoen in de samenleving. De bibliotheek speelt een essentiële rol in het stimuleren van leesplezier, leesvaardigheid en persoonlijke ontwikkeling. De bibliotheek is de huiskamer van onze wijken. Haar deuren staan altijd open, wie je ook bent of waar je ook vandaan komt. Met dit convenant zorgen we ervoor dat bibliotheken die sleutelrol nog beter kunnen vervullen."*

Met het convenant volgen de partijen de aanbevelingen op uit de evaluatie van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) en het bijbehorende advies van de Raad voor Cultuur van februari 2020. De Raad benadrukt in zijn advies de noodzaak van een goed functionerend bibliotheekstelsel en ziet bibliotheken als 'humuslaag' voor een kwalitatief hoogwaardige kennissamenleving.

Maatschappelijke opgaven

De komende jaren werken de partijen nauw met elkaar samen aan de drie maatschappelijke opgaven, waarbij bibliotheken een natuurlijke rol van betekenis hebben. Hierbij worden ook andere netwerkpartners betrokken, die zich met deze uitdagingen bezighouden.

De focus ligt op:
Laaggeletterdheid

De bibliotheek speelt van oudsher een belangrijke rol bij leesbevordering. Er komt een extra impuls om met name bij jongens, vmbo'ers en leerlingen met een meertalige achtergrond het lezen te stimuleren. Partijen zetten zich in om succesvolle programma's zoals de Bibliotheek op school door te ontwikkelen en bij te dragen aan het Leesoffensief, waarin ook het onderwijs een essentiële rol heeft.

Digitale inclusie

Digitalisering en technologie hebben een steeds grotere impact op ons leven. Iedereen moet kunnen meedoen in de digitale samenleving. Eind 2021 hebben alle bibliotheken een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) waar mensen bijvoorbeeld terecht kunnen met vragen over hun belastingaangifte en is het cursusaanbod geïntensiveerd.

Leven lang ontwikkelen

Bibliotheken dragen als partner in lokale en regionale leernetwerken bij aan de persoonlijke ontwikkeling van burgers, die is gericht op basisvaardigheden en arbeidsparticipatie. Daartoe wordt het landelijk dekkende programma Bibliotheek en basisvaardigheden voortgezet en uitgebouwd. Daarnaast wordt er een interactief leer- en ontwikkelplatform opgezet voor de gebruikers van bibliotheken, met inloopscholen en makerplaatsen in bibliotheken.

Toekomst bibliotheekstelsel

Door hun rol bij deze maatschappelijke opgaven te pakken laten bibliotheken aan de (lokale) overheid zien hoe belangrijk zij zijn voor de samenleving. En hoe belangrijk een goed functionerend bibliotheekstelsel op lokaal, regionaal en landelijk niveau is. In het convenant staat daarom ook beschreven wat nodig is om de toekomst van bibliotheekvoorzieningen te garanderen zodat bibliotheken hun taken kunnen blijven uitvoeren: zo is afgesproken om de robuustheid van de bibliotheekorganisaties te behouden en te vergroten en moeten bibliotheken goed bereikbaar en toegankelijk blijven. Ook moeten ze kunnen beschikken over voldoende en goed gekwalificeerd personeel en vrijwilligers. Een collectief landelijk bibliotheekstelsel is wenselijk. Tot slot zijn samenwerking, certificering en monitoring en innovatie van belang.

De partijen

Het bibliotheekconvenant is bekrachtigd door het ministerie van OCW, het Interprovinciaal Overleg (IPO), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Koninklijke Bibliotheek (KB), de Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB) en de Stichting Samenwerkende POI's Nederland (SPN).

Bibliotheekconvenant 2020-2023

Het Bibliotheekconvenant 2020-2023 is [hier](#) te downloaden (pdf).